

En introduktion till Martinus idévärld

År 1921 fick dansken Martinus Thomsen genom en intuitiv upplevelse sin djupgående inblick i livets mysterium. I sitt stora verk *Livets bok*, samt i en rad kompletterande mindre böcker, ger han sin förklaring och lösning av livsgåtan.

Martinus visar på bristerna i synen på verkligheten, när den uppfattas som en i sig själv meningslös energiprocess. Tron att verkligheten inte består av annat än materia och energi gör att människan inte kan förstå sig själv som medveten, tänkande och kännande varelse. Detta har gett utrymme för en allmänt spridd tro på ”döden”. ”Livet” ses då som något tillfälligt och övergående, som endast leder oss fram till vår utplåning. Vi upplever livet men tror på döden.

I denna verklighetssyn ställs logiken på huvet. Enligt Martinus är naturens energifenomen i själva verket *livsyttringar*, eftersom de inte kan vara sin egen orsak. De har sin grund i bakomliggande livsfaktorer. Varje människa kan utifrån den grunden förstå sig själv som en nödvändig del av verklighetens bestånd. Var och en utgör vi en fast punkt i förhållande till livets händelser. Den fysiska kroppen är inget annat än ett för nuet skapat upplevelseorgan. Vår existens varken står eller faller med detta redskap för vår livsupplevelse, vilket liksom alla skapade företeelser måste gå sin upplösning till mötes, medan det upplevande och skapande jaget består. Döden kan därför bara vara en *tänkt* motsats till livet.

Tron på döden leder naturligt nog till människans rädsla för sin undergång. Hon tror sig då tillfälligt kunna trygga sin existens och livslycka med hjälp av makt, pengar och vapen. Det leder i sin tur till andra människors underordning, fattigdom och fruktan för sitt liv, varvid deras motåtgärder till sitt skydd inleder ett nytt kretslopp av hot. Fruktan föder ett allas krig mot alla. I en sådan samhällsordning krymper människans mentala horisont. Hon blir alltmer benägen att bara se till sina egna intressen: ”Var och en är sig själv närmast.” I detta mentala klimat frodas krig, konkurrens, brottslighet, vanmakt, livsleda och sjukdom.

Förståelsen av verkligheten har härigenom en avgörande betydelse för människans uppfattning av sig själv och för hennes inställning till medvarelserna – liksom naturligtvis för hennes eget livsmod. Därför blir det av mycket stor betydelse att kunna återställa det logiska tänkandet på livets grund, något som Martinus med sitt författarskap vill bidra till.

Att förstå livet

Martinus förutser att vi står inför ett nytt stort genombrott i förståelsen av verkligheten. Det tidigare genombrottet – den vetenskapliga revolutionen – har lett till enastående landvinningar ifråga om kunskap och teknologi för att hantera fysikens värld. Men med den ensidiga inriktningen på studiet av materien har människan undanträngt väsentliga insikter om sitt eget liv och om innebörden av att vara en levande varelse. Den vetenskapliga revolutionen har visserligen gjort rent hus med mycken gammal nedärvd vidskepelse, men den har samtidigt gett upphov till en ny falsk föreställning: att människan i grunden inte är något annat än ett förgängligt fysiskt ting.

I dag finns ingen väg tillbaka till en ”blind” religiös tro. Människan låter sig nu och i framtiden vägledas endast av vetenskap, dvs. av erfarenhetsbaserat, logiskt tänkande. Vi befinner oss i inledningen till en epok där naturvetenskapens begränsade materiella seende kommer att kunna infogas i en verklig förståelse av livet. Det rör sig om genomskådandet av verklighetens materia- och energidimension till förmån för dess grundläggande orsaksdimension. Därmed når vi målet för

all forskning och allt sanningssökande, nämligen det Martinus kallar ”livsmysteriets lösning”.

Den kvarvarande stora utmaningen för människan är just att lösa livets gåta. Utan den lösningen kan hon varken förstå sig själv eller den värld hon lever i. När det gäller livets natur famlar människan uppenbarligen i blindo, vilket bl.a. visar sig i hennes förhållande till andra levande varelser. I brist på förståelse hävdar hon sitt liv genom makt och kamp mot andra varelser – och tvingas därmed också försvara sitt liv genom kamp. Den materialistiska livssynen undergräver dessutom tilltron till moraliska och etiska principer, vilka tidigare inpräglades genom religionens inflytande. Tron att människan inte *är* något annat än ett förgängligt fysiskt ting leder ju helt konsekvent till att hon även kan *behandlas* som ett sådant ting. Materialismen upplöser etikens grundvalar.

Vi är nu delaktiga i en global erfarenhetsutveckling, som kommer att leda fram till genombrottet för en livssyn som kan bekräfta erfarenheten att vi finns till. Det är genom oss själva vi känner livet, i form av vår egen dagliga livsupplevelse med dess mångfald av erfarenheter. Att förstå livet är därför en fråga om självkänedom, men genom den kännedomen visar sig också vår fullständiga förening med det gemensamma, universella livet. ”Känn dig själv och du känner hela universum.”

Livets mening

Vid sin utforskning av världen har människan så till den grad kommit att intressera sig för de enskilda detaljer som kan urskiljas i naturen, att hon uppfattar verkligheten som en oändlig mängd fristående detaljer, i stället för att vara medveten om den helhet som dessa detaljer är delar av. Därmed har hon tappat bort *meningen* med allting, eftersom meningen endast framträder genom tingens sammanhang med den övriga verkligheten. Och när människan även uppfattar sig själv som ett ting blir det inte heller möjligt att uppfatta någon mening med den egna existensen. Livet självt tycks förlora sin mening.

Men denna livsproblematisering är övergående. Den uppkommer när människan gör sig blind för sina mest grundläggande erfarenheter. Försöket att förstå medvetandet enbart som en process i hjärnan är en sådan återvändsgränd för tänkandet. Livsupplevelsen kan inte förstås eller förklaras i materiella termer, eftersom upplevelse inte går att reducera till funktioner hos ting som själva kan göras till föremål för upplevelse. Genom att hon är en medveten varelse har människan perspektiv till tingen, kan värdera dessa och på så sätt, frigjord från materien, vara hemma i verklighetens meningsfulla livssammanhang. Denna medvetandets suveränitet kan inte bortförklaras, eftersom den är förutsättningen för att vi ”utifrån blotta tanken” kan ingripa i och åstadkomma rörelse och förändring i den fysiska världen.

Det går helt enkelt inte att förstå verkligheten som död, mekanisk och materiell. En sådan ”förklaring” tömmer ju verkligheten på de kvaliteter som vi oavbrutet erfar som otvetydiga fakta: ljus, ljud, smak, lukt, tankar, känslor, behag och obehag, smärta och lidande likaväl som lycka, kärlek, sällhet. Verkligheten töms på avsikt och mening. Ingenting av det vi förnimmer som ”livet” finns kvar i den materialistiska ”förklaringen”. Den måste därför indirekt förneka det som skall förklaras. Genom negligierandet av livets fakta blir den en livslögn upphöjd till ”vetenskap”. Det är därför inte alls konstigt att människan blivit villrådig inför frågan om livets mening.

För att komma ur den splittrade verklighetsuppfattning som materialismen lett fram till, behöver vi

förstå de materiella fenomenen som *livsytringar*, dvs. som en ”yttre sida” av medvetandet. Det mest närliggande exemplet är vår egen kropp. Den är ett instrument för vårt medvetna handlande i förhållande till de andra kropparna i den fysiska världen. Och genom kroppens sinnen förnimmer vi den verkan som våra handlingar leder till. Och som det är med vår kropp, så är det med alla andra materiella, organiska system. De är organismer för levande varelser, i såväl mikro- som makrokosmos, som bildar materia och universa för varandra. Universum är därmed ett enda levande system. Det är i detta levande sammanhang vi kan återfinna meningen med livet.

Allt är mycket gott

Vad är sanning? För Martinus är kriteriet på sanning att det kan visas att ”allt är mycket gott”. Alla livets händelser leder oss fram till upplevelsen av den högsta lycka och tillfredsställelse, då vi erfar att livet är ett absolut gott. Detta mål är ändå inte en definitiv slutstation i tillvaron, utan är ett stadium som varje utvecklingsperiod leder fram till, och som, efter att ha upplevts till mättnad, blir utgångspunkten för ny utveckling, men då på en högre nivå. Livet bildar ett kretslopp mellan behov och tillfredsställelse, mellan mörker och ljus. Begäret efter livsupplevelse är den djupa drivkraft inom oss som leder utvecklingen framåt och som gör att livet ständigt kan förnyas.

Med detta perspektiv på livet har vi kommit fram till något som liknar en religiös världsbild. Traditionella religiösa uppfattningar har dock nästan helt präglats av den starka trosförmåga som funnits hos människorna. Men med vetenskapens framväxt har följt ett mer skeptiskt och kritiskt sinne, vars enda auktoritet heter logik. Människan blir därför allt mindre benägen till blind tro, hon vill förstå. Och eftersom materialismen inte kan göras logisk, så får religionen en ny roll. Den har tidigare, som Martinus visar, gett en symbolisk, ja närmast sagoaktig beskrivning av verklighetens livssida, som nu, efter vetenskapens genomlysning av materiensida, kan få ny innebörd för oss.

Så känner t.ex. många i dag en skepsis inför gudsbegreppet. Man anser att föreställningen om Gud representerar en form av övernaturligt tänkande, som inte hör hemma i en vetenskaplig tid. Men Gud ska inte förstås som en övernatur vid sidan av verkligheten. Gud kan förstås som verkligheten själv, tänkt som en levande helhet, som ett allt omfattande levande, medvetet väsen. Gud är därmed av samma natur som vi själva. Vi är levande, medvetna varelser. Vårt eget liv är en del av Guds liv och Guds liv utspelar sig genom vårt liv. Del och helhet speglar varandra. Återkomsten på en högre insiktsnivå till gudsbegreppets natur kommer att bidra till att ge livet den praktiska fullkomning som de gamla utsagorna förutspådde i form av en ”paradisisk” tillvaro för människan.

Eftersom livet är så inrättat att det leder till utveckling, så får människan genom sina erfarenheter en balans mellan intelligens och känsla, vilket steg för steg leder till en humanisering av livet på jorden. Denna utveckling går framåt enligt principen ”försök och misstag”. Och av sina misstag blir människan vis. All visdom som mänskligheten känner säger också att lidandets mörker endast kan vara följderna av okunnighet. Och eftersom okunnigheten inte kan bestå, får människan med nödvändighet del av förståndets och kärlekens ljus, den medvetenhet som upprätthåller världen och som gör att ”allt är mycket gott”.

VÄRLDSBILD FÖRLAG

Vasavägen 9, 181 42 Lidingö Tel/Fax 08-767 38 17 info@varldsbild.se www.varldsbild.se

Vi sänder gärna en utförlig boklista med Martinus böcker.